

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku J. K.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.

o wysokość emerytury policyjnej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 marca 2015 r.,

zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 3 września 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 3 września 2014 r. oddalił wniosek ubezpieczonego J. K. o sprostowanie oczywistej omyłki w wyroku tego Sądu z dnia 13 maja 2014 r.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że wyrokiem z dnia 13 maja 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 19 lutego 2013 r. i poprzedzającą go decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. z 5 października 2010 r. w ten sposób, że stwierdził, iż okresy służby J. K. od 1 października 1981 r. do 19 maja

1982 r. i od 1 października 1983 r. do 25 czerwca 1984 r. powinny być liczone wskaźnikiem 2,6% podstawy wymiaru emerytury za każdy rok tej służby, a nadto oddalił apelację organu rentowego w pozostałym zakresie oraz oddalił apelację ubezpieczonego i wzajemnie zniósł między stronami koszty postępowania apelacyjnego. W dniu 7 lipca 2014 r. pełnomocnik J.K. złożył wniosek o sprostowanie wyroku Sądu drugiej instancji, przez zastąpienie daty 1 października 1981 r., jako daty rozpoczęcia pracy służby w Wyższej Szkole [...] w L., datą 1 września 1980 r. Oddalając tenże wniosek Sąd Apelacyjny podkreślił, że zgodnie z art. 350 § 1 k.p.c. sąd może z urzędu sprostować w wyroku niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki. Ustawodawca nie sporządził katalogu wadliwości, które mogą ulec sprostowaniu. Przykładowo jedynie wymienia niedokładności, błędy pisarskie i błędy rachunkowe. Sprostowaniu mogą jednak podlegać także inne omyłki, o ile tylko noszą cechę oczywistości. Powinny być one zatem widoczne bez dodatkowej analizy dla każdego prawnika. Natomiast nie można w wyniku stosowania art. 350 k.p.c. doprowadzić do merytorycznej zmiany orzeczenia, czy zastąpienia orzeczenia merytorycznego formalnym. Tryb sprostowania przewidziany w art. 350 k.p.c. służy do usuwania z tekstu orzeczenia niedokładności, błędów pisarskich czy rachunkowych lub innych oczywistych omyłek, a nie do naprawy poważniejszych jego wad. Pod pojęcie oczywistej omyłki nie podpada przeoczenie, jakiego sąd dopuścił się przy powzięciu swej decyzji *in merito*, czyli przy rozstrzygnięciu sporu. Wadliwość taka może stanowić tylko podstawę do zaskarżenia apelacją. Nie podlega więc sprostowaniu mylne ustalenie faktu, chociażby zostało ono spowodowane przeoczeniem. Żądanie sprostowania takiego uchybienia procesowego nie może być uważane w żadnym przypadku za żądanie sprostowania oczywistej omyłki, lecz jest żądaniem ponownego rozpoznania sprawy i zmiany orzeczenia. W tymże trybie nie podlegają naprawieniu błędy we wnioskowaniu, subsumcji prawnej i stosowaniu prawa. Mając na względzie powyższą argumentację, Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że żądanie pełnomocnika odwołującego się sprostowania wyroku w zakresie zmiany początkowej daty uwzględniającej podwyższenie wskaźnika przeliczenia emerytury prowadziło będzie do zmiany rozstrzygnięcia, tj. do zmiany rozmiarów świadczenia.

Brak jest zatem podstaw do sprostowania sentencji wyroku zgodnie z przedmiotowym wnioskiem.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone zażaleniem wnioskodawcy. Żalący się wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i ustalenie, że w wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 maja 2014 r. doszło do pomyłki pisarskiej i zastąpienie daty 1 października 1981 r., jako daty rozpoczęcia pracy służby w Wyższej Szkole [...] w L., datą 1 września 1980 r.

Odnosząc się do stwierdzenia Sądu drugiej instancji, że sprostowanie wyroku nie może nigdy prowadzić do zmiany samego rozstrzygnięcia sporu, żalący się wskazał, iż we wniosku o sprostowanie nie żądano niczego ponad to, co ustalone zostało w toku sprawy, orzeczone wyrokiem i powtórzone w pisemnym uzasadnieniu. Żalący się podkreślił, że nie wnioskuje o „zmianę wyroku”, tylko o sprostowanie omyłki w jego treści, która jest oczywista i nie budząca żadnych wątpliwości. Uzasadnienie wyroku wskazuje bowiem, że J. K. pracował w W. [...] w L. od 1 września 1980 r. w Sekcji KO, od 1 października 1981 r. został zaliczony w etatowy stan podchorążych uczelni, na którym przebywał do 17 maja 1982 r. Na stronie 20 uzasadnienia stwierdzono, że apelacja organu rentowego podlega uwzględnieniu w odniesieniu do okresów nauki J. K. i te powinny zostać skorygowane. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, okresy studiów na etacie uczelni to okresy od 1 października 1981 r. do 19 maja 1982 r. i od 1 października 1983 r. do 25 czerwca 1984 r. Z powyższego wynika, że jedynie okres pomiędzy tymi wskazanymi został zakwalifikowany jako służba w organach bezpieczeństwa państwa i powinien być przeliczony wskaźnikiem 0,7% za każdy rok. Z uzasadnienia wyroku nie wynika, że wcześniejszy okres służby w W. [...], tj. od 1 września 1980 r. do 30 września 1981 r. powinien podlegać przeliczeniu według wskaźnika 0,7%. Z uzasadnienia wyroku wynika, że intencją Sądu drugiej instancji była zmiana jednego okresu służby J. K. kiedy był on oddelegowany do dyspozycji Komendanta [...] w W.. Prowadzi to do wniosku, że w sentencji wyroku błędnie określono zmianę rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest dopuszczalne i dlatego zostało odrzucone.

Instytucję zażalenia wnoszonego do Sądu Najwyższego na postanowienia sądów powszechnych reguluje art. 394¹ k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, zażalenie przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę na niezgodność z prawem prawomocnego orzeczenia (§ 1), w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania (§ 1¹) oraz w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹, a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji (§ 2). Zważywszy, że przedmiotem postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 3 września 2014 r. nie było jedno z orzeczeń wymienionych w § 1 i § 1¹ art. 394¹ k.p.c., ocena dopuszczalności tegoż środka zaskarżenia powinna być dokonana w oparciu o przepis § 2 tego artykułu. Niezbędne jest zatem ustalenie, czy zaskarżone postanowienie zapadło w sprawie, w której przysługuje skarga kasacyjna oraz czy postanowienie to kończy postępowanie w sprawie.

Nawet gdyby w świetle art. 398² § 1 k.p.c., z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia, w sprawie tej dopuszczalna była skarga kasacyjna od wyroku sądu drugiej instancji, to postanowienie oddalające wniosek o sprostowanie orzeczenia nie ma charakteru postanowienia kończącego postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. W orzecznictwie i piśmiennictwie przyjmuje się, że za kończące postępowanie w sprawie można uznawać postanowienia, których uprawomocnienie się zamyka drogę do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty przez sąd danej lub wyższej instancji, albo postanowienia stwierdzające wystąpienie okoliczności powodującej niedopuszczalność kontynuowania postępowania zmierzającego do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty przez sąd danej lub wyższej instancji, jeżeli w chwili ich wydania sąd jest zwolniony z obowiązku dalszego rozpoznawania sprawy. Inaczej mówiąc, za kończące postępowanie w sprawie nie może być uznane postanowienie dotyczące kwestii ubocznej, wypadkowej, niezwiązanej bezpośrednio z istotą sprawy. Do takich kwestii należy zaś

sprostowanie lub wykładnia orzeczenia. Sprostowanie orzeczenia odnosi się jedynie do niedokładności, błędów pisarskich albo rachunkowych lub innej oczywistej omyłki. Tylko te wadliwości orzeczenia podlegają sanacji w trybie art. 350 k.p.c. Jeżeli więc sąd drugiej instancji dokonuje sprostowania orzeczenia, to zapadłe w tej kwestii postanowienie nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie. Wniosek taki wynika również z wykładni systemowej. Zgodnie z art. 394 § 1 k.p.c., zażalenie do sądu drugiej instancji przysługuje na postanowienia sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie, a ponadto na postanowienia, których przedmiotem jest któraś z kwestii enumeratywnie wyliczonych w tym przepisie. Wśród tych kwestii znajduje się także sprostowanie lub wykładnia orzeczenia albo ich odmowa (art. 394 § 1 pkt 8 k.p.c.). Oznacza to, że przepis art. 394 k.p.c. nie traktuje postanowienia sądu pierwszej instancji odmawiającego sprostowania lub wykładni orzeczenia jako kończącego postępowanie w sprawie. Podobnie materię tę należy potraktować na gruncie art. 394¹ § 2 k.p.c. W związku z tym trzeba przyjąć, że na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające wniosek o sprostowanie (odmawiające sprostowania) wyroku nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego. Rozstrzygnięcie to dotyczy kwestii niebędącej przedmiotem zasadniczego postępowania, a więc kwestii w tym sensie ubocznej.

Z tych motywów przedmiotowe zażalenie zostało odrzucone na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398⁶ § 3 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 373 k.p.c.